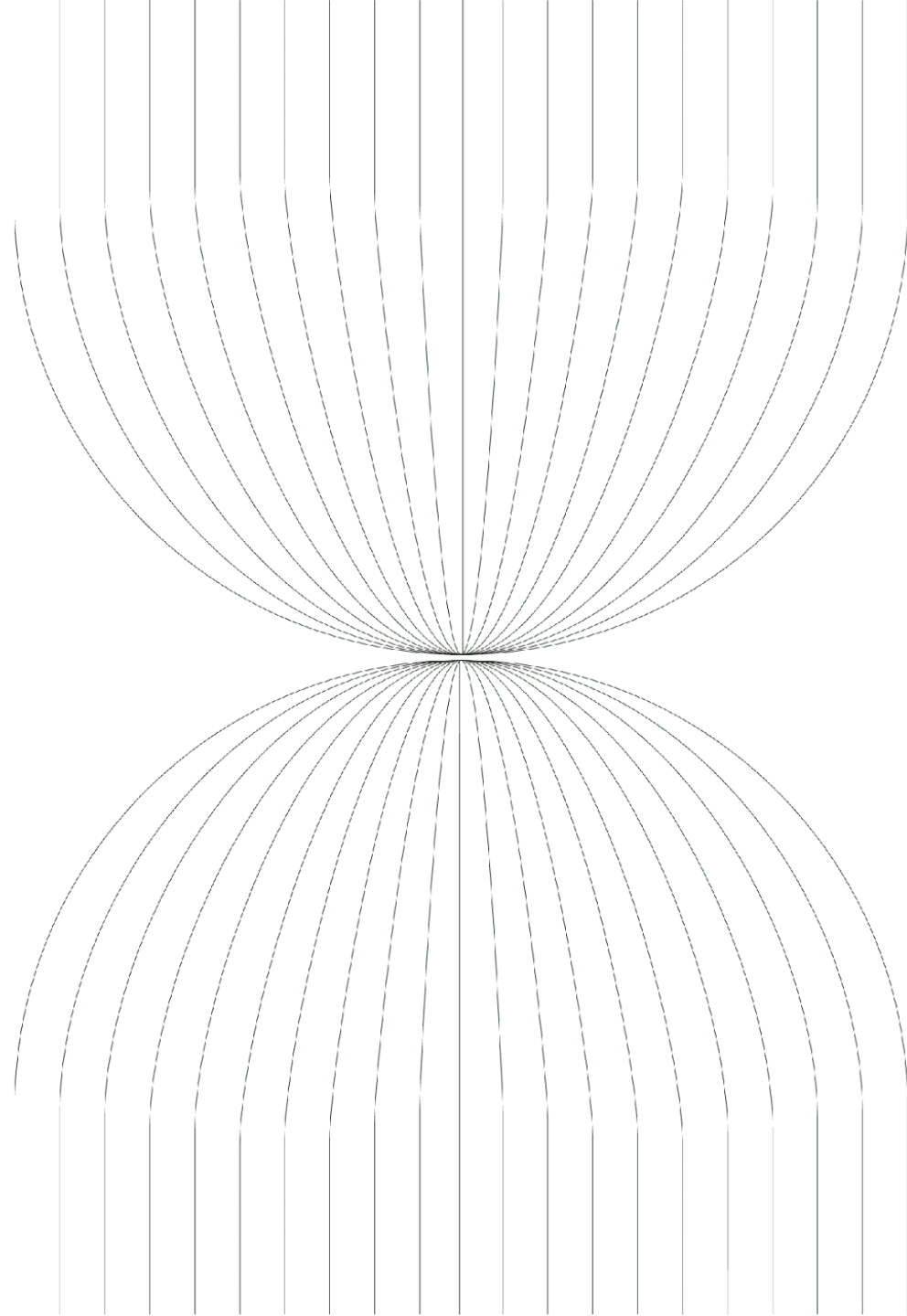

РЕФОРМА ТУРБОТИ:

трансформація соціальних послуг в Україні

Оксана ЖОЛНОВИЧ,
Міністр соціальної політики України

Рівень соціальної вразливості вдвічі вищий, ніж у ЄС — Україна потребує системної трансформації соціальної політики

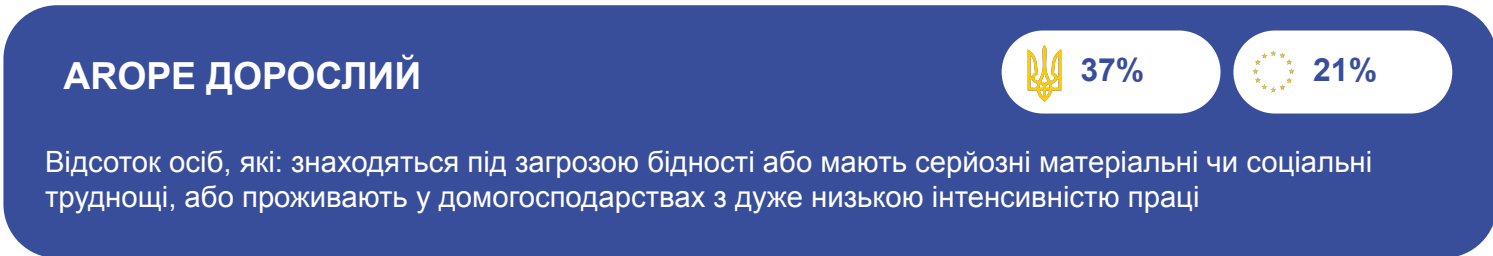
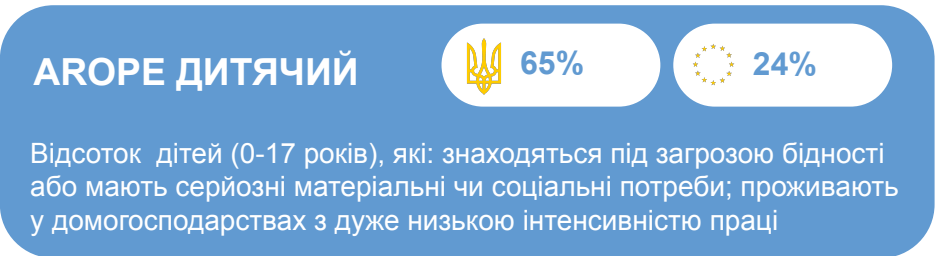
Діти(0-3), які перебувають під тимчасовою опікою інших осіб

Населення 15-29 років, які не працюють і не беруть участі в освіті або навчанні

Різниця між рівнем зайнятості осіб 20–64 років, які не мають обмежень у повсякденній діяльності, та осіб, які мають серйозні обмеження

Кількість довгостроково безробітних (більше 1 року) у віці 15-74 років у відсотках від активного населення

Кількість років, які людина 65 років, як очікується, проживе у здоровому стані

Потреби у соціальних послугах покриваються лише на 17%

Частка соціальних послуг у всіх соціальних витратах

Загальна потреба в соціальних послугах та її покриття, млрд грн, 2024

Витрати на соціальні послуги

Близько **30 млрд** щорічно з різних бюджетів

- 16 млрд – бюджети громад (центри надання соцпослуг та ін.)
- 9 млрд – обласні бюджети (ПНІ, інтернати)
- 10,1 млрд – Державний бюджет:
  - ✓ 2.8 (виплати на догляд, без врахування надбавок на догляд)
  - ✓ 1,6 (соцпослуги)
  - ✓ 1,5 (пакунок малюка)
  - ✓ 0,6 (муніципальна няня)
  - ✓ 3,6 (сімейні форми виховання)

Проблеми у наявній системі забезпечення соціальної підтримки

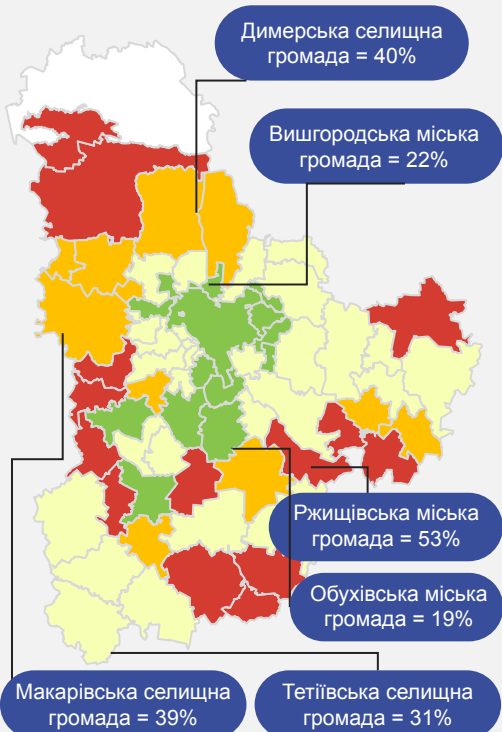
- Грошові виплати в рази переважають соцпослуги і підтримку виходу з СЖО
- Система фінансує утримання закладів, а не реальні послуги реальним людям
- Процедури публічних закупівель з конкурсним відбором створюють перешкоди для надання соціальних послуг
- Якість послуг низька
- Людські ресурси:
  - Немотивовані
  - Система підготовки і навчання потребує удосконалення
  - Неформальні доглядальники потребують підтримки
- Система управління на рівні громад – потреба у впровадженні кейс-менеджменту
- Інтегровані послуги потребують координації на всіх рівнях

Київська область:
69 громад

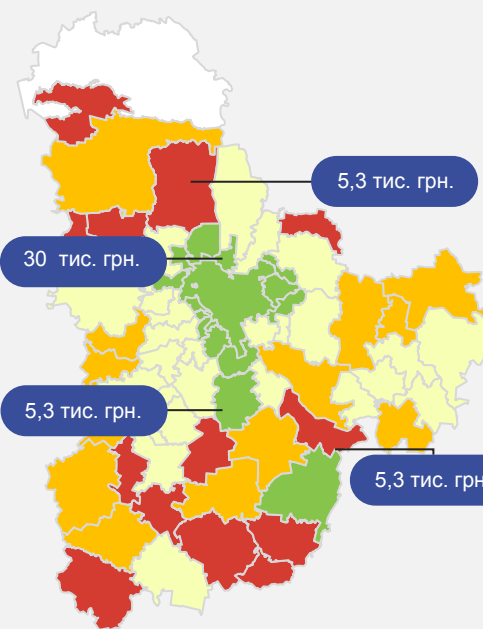
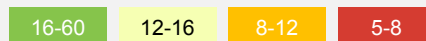
СОЦІАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ

% осіб, що потребують соціальних виплат та/або послуг до загального населення, 2023

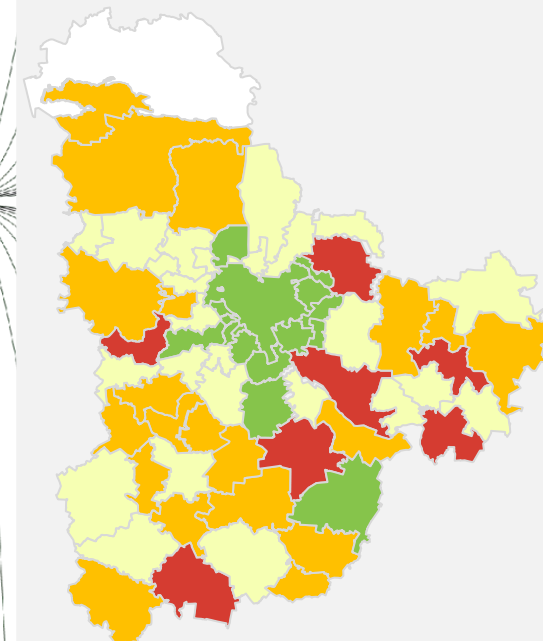
ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

тис. грн. на рік
на 1 мешканця, 2024

ВИТРАТИ НА СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ТА ПОСЛУГИ

тис. грн. на рік
на 1 мешканця, 2024

Спроможність громад
дуже нерівномірна

Замкнене коло: де більше
соціальне навантаження –
менша спроможність.

Соціальна нерівність між
сусідніми громадами може
відрізнятись в 9-10 разів

Система соціальної підтримки переходить до моделі, орієнтованої на якість, вибір і сталу підтримку

ЯК Є ЗАРАЗ

НАПОВНЕННЯ ТА ПРОЦЕС НАДАННЯ ПОСЛУГ

- **Неадаптивність** системи соціальних послуг
- **Фрагментованість** соціальні послуги, що “консервують”
- **Забюрократизований** процес отримання соцпослуг
- **Фізична** присутність і **паперові** документи

ЯК БУДЕ

- Якісні соцпослуги, що відповідають **потребам людини**
- **Безперервність підтримки** задля «соціального включення»
- Соціальний сімейний лікар в громаді (**кейс-менеджер**)
- **Цифрові** інтегровані сервіси

ФІНАНСУВАННЯ ТА ЗАКУПІВЛІ ПОСЛУГ

- **Різна** територіальна **доступність** соціальних послуг
- **Утримання** закладів
- **Фіксована** система оплати праці
- **Обмежений доступ** до фінансування **приватного** сектору

- Стале **багаторівневе** фінансування/**співфінансування**
- Принцип «**гроші йдуть за клієнтом**»
- **Насичений конкурентний ринок** соціальних послуг
- Вільний ринок для **державного та приватного** сектору

3-РІВНЕВА СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ, 6 НАПРЯМКІВ, 20 ЗАКУПІВЕЛЬНИХ ПАКЕТІВ

I Кейс-менеджмент та соціальний супровід

1. Кейс-менеджер

2. Соц. супровід ("Соціальний сімейний лікар")

II Життєстійкість

3. Формування життєстійкості, організація волонтерства

3.1

Підтримане проживання та тимчасовий або постійний догляд

4. Догляд вдома

5. Денний догляд

6. Підтримане проживання

7. Стаціонарний догляд

8. Відпочинок доглядальників

9. Персональний асистент

3.3

Відновлення функціональності

13. Соціальна адаптація

14. Дизайн переобладнання помешк.

15. Інд працевлаштування та супровід

16. Оцінка працездатності

17. Підтримка побуту

18. Транспорт

III

3.2

Підтримка дітей та родин

10. Муніципальна няня

11. Сімейна домівка

12. Супровід під час інклюзивного навчання

3.4

Кризова допомога

19. Кризове втручання

20. Притулок

ЗМІНА СИСТЕМИ ФІНАНСУВАННЯ

- Відповідальність – на рівні громад
- Держава має сприяти єдиним стандартам, доступності і якості соціальних послуг, а також розвитку спроможності громад
- Області – співфінансування соціальних послуг та підтримка громад
- Перехід від утримання закладів до «закупівлі» послуг
  - / Державна програма соціальних послуг
  - / Створення національного закупівельника (закуповує загальнонаціональні соціальні послуги та може допомогати громадам закуповувати соціальні послуги за місцеві кошти)
  - / Спеціальні процедури для закупівлі соцпослуг
  - / Рівні умови для комунальних та приватних надавачів

Що вже зроблено: зміни до законодавства

Закон про внесення змін до Закону України "Про соціальні послуги" Прийнятий Верховною Радою України 26.03.2025

- Введено термін "соціальні послуги загальнонаціонального значення"
- Перелік соціальних послуг загальнонаціонального значення затверджується Кабінетом Міністрів України
- Обов'язкові експериментальні проекти

Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права осіб з інвалідністю на працю

Прийнятий Верховною Радою України 15.01.2025

Державна установа, що здійснює заходи соціального захисту та надання соціальних послуг особам з інвалідністю, виконує функції закупівельника соціальних послуг

Експериментальні проєкти з закупівлі соціальних послуг

Соціальна послуга	Замовник	Джерело фінансування	Модель закупівлі	Модель оплати	Надавачі	Отримувачі	Результати станом на квітень 2025 року	Постанови КМУ
Послуга з формування життєстійкості	Фонд захисту людей з інвалідністю (Фонд)	Державний бюджет з співфінансуванням через місцеві бюджети або інших донорів	2-етапний конкурс (муніципалітети та постачальники)	За робочий час команд, які надають послуги (3-8 фахівців)	Державні, комунальні, приватні	Жителі громади	285 муніципалітетів з 23 областей	№ 1049 03.10.2023 – 06.10.2025
Підтримане проживання та стаціонарний догляд	Фонд	Державний бюджет	Пряма оплата отримувачам	За отримувача на місяць	Державні, комунальні, приватні	ВПО	18 постачальників, 142 отримувачі	№ 888 06.08.2024 – 31.12.2025
Малі гранти на надання 7 видів соціальних послуг	Фонд (конкурс) /ЮНІСЕФ (платник)	ЮНІСЕФ	2-етапний конкурс	Гранти	Державні, комунальні, приватні	Діти, сім'ї з дітьми	261 муніципалітет відібрано	№ 40 17.01.2025
Соціальний супровід військовослужбовців та їх сімей	Фонд	Державний бюджет	Прямі договори	За людиногодину	Державні, комунальні, приватні	Військовослужбовці та їх сім'ї	31 підрозділ, 5 госпіталів, 15 тис. реципієнтів	№ 1050 03.10.2023 – 06.10.2025

Пілотні соціальні послуги в розробці

Раннє втручання

Замовник: Фонд

Джерело фінансування: Державний бюджет

Модель закупівлі: прямі контракти

Модель оплати: За команду в місяць

Надавач: державний, комунальний, приватний

Отримувачі: Сім'ї з дітьми, що мають інвалідність або ризик інвалідності

Догляд за дітьми-сиротами в умовах, наближених до сімейних

Замовник: Фонд

Джерело фінансування: Державний бюджет з співфінансуванням з місцевих бюджетів

Модель закупівлі: конкурс (громади з надавачами)

Модель оплати: на отримувача+на команду

Надавач: державний, комунальний, приватний

Отримувачі: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування

Комплексний розвиток та догляд за дітьми з інвалідністю

Замовник: Фонд

Джерело фінансування: Державний бюджет з співфінансуванням з місцевих бюджетів

Модель закупівлі: прямі договори (громада з надавачем)

Модель оплати: за отримувача на місяць

Надавач: державний, комунальний, приватний (пріоритет - школам)

Отримувачі: діти з комплексними порушеннями